

BYROJA KOSOVARE E SIGURIMIT - BKS
KOSOVSKI URED OSIGURANJA - KIJQ
KOSOVO INSURANCE BUREAU - KIB

Nr. 1069/24 Dt. 07.05.2024
PRISHTINE

Grant Thornton LLC.

Nr. 111
Dt. 03.05.2024
PRISHTINE

BYROJA KOSOVARE E SIGURIMIT

PASQYRAT FINANCIARE

MË DHE PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2023

SË BASHKU ME RAPORTIN E AUDITORIT TË PAVARUR

Përmbajtja-

	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	1-2
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	3
Pasqyra e pozicionit financiar	4
Pasqyra e rrjedhës së parasë	5
Shënimet e pasqyrave financiare	6 - 28

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo
T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Për Këshillin Administrativ të Byrosë Kosovare të Sigurimit

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Byrosë Kosovare të Sigurimit ("Byroja" ose BKS), që përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në fonde dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin që ka përfunduar në këtë datë, dhe shënimet tjera shpjeguese për pasqyrat financiare duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Byrosë më 31 dhjetor 2023, dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për periudhën që ka përfunduar në këtë datë në përputhje me politikat kontabël të shpalosura në shënimin 2.1.

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përkruhen më tej në Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare në raportin tonë. Ne jemi të pavarur nga Byroja në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kodin e Etikës së Kontabilistëve për Kontabilistët Profesionistë (Kodi BSNEK) së bashku me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë, dhe ne kemi përmbushur përgjegjësinë tonë etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidencat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Theksim i çështjes

Siç shpaloset në shënimin 20 të pasqyrave financiare shoqëruese, më 31 dhjetor 2023, kërkesat nga paditë e ngritura kundër Byrosë nga kompanitë e sigurimit (Sigkos, Insig dhe Dukagjini) janë 1,739 mijë euro dhe pretendimet nga paditë e ngritura nga punonjësit dhe ish-punonjësit arrijnë në 749 mijë euro ose në total 2,488 mijë euro. Menaxhmenti i Byrosë analizon dhe vlerëson rregullisht rreziqet e humbjeve nga këto procese gjyqësore, në bazë të të cilave vlerëson se nuk do të rezultojnë në dalje materiale të konsiderueshme të mjetëve. Prandaj, në këto pasqyra financiare nuk është njohur asnjë provizion për humbjet e mundshme nga këto çështje gjyqësore dhe pretendime deri në dhe për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023.

Opinionit ynë nuk është modifikuar më tej në lidhje me çështjen e mësipërme.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me Qeverisjen për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me politikat kontabël të shpalosura në shënimin 2.1, dhe për kontrollin e brendshëm që përcaktohet nga menaxhmenti e që është i nevojshëm për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare që të jenë pa ndonjë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e hipotezës së vijimësisë së Byrosë, shpalosjet, çështjet e ndërlidhura me vijimësinë dhe përdorimin e bazës së vijimësisë në kontabilitet përpos nëse Menaxhmenti dëshiron të likuidojë Byronë, ndërprejë operacionet ose nuk ka alternativë reale përpos ta bëjë këtë veprim.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Byrosë.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tonë janë ofrimi i sigurisë së arsyeshme në lidhje me çështjen se a janë pasqyrat financiare të liruara nga gabimet materiale si rezultat i mashtrimit apo gabimit dhe lëshimi i një raporti të auditorit që përmbanë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion se auditimi në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit do të zbulojnë gabimet materiale nëse ato egzistojnë. Gabimet mund të ndodhin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse individualisht apo në tërësi pritet që të ndikojnë vendimet ekonomike të përdoruesve që bazohen në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit, në përputhje me SNA, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizmin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e gabimeve materiale në pasqyrat financiare që vijnë si rezultat i gabimit apo mashtrimit, dizajnojmë dhe performojmë procedurat e auditimit në lidhje me ato risqe dhe mbajmë dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazën për opinionin tonë. Risku i moszbulimit të gabimeve materiale nga mashtrimet është më i lartë se sa ai i gabimit për shkak se risku i mashtrimit mund të përmbajë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime apo refuzime të kontrolleve të brendshme.
- Kuptojmë kontrollat e brendshme që janë relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinion mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të Byrosë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që Byroja mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar t'i kushtojmë vëmendje në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruara deri në datën e raportit tonë. Megjithatë, ngjarjet apo kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Byroja të pushojë së përmbushuri hipotezën e vijimësisë.
- Vlerësimin e prezentimit, strukturës dhe përmbajtjes së përgjithshme të pasqyrave financiare duke përfshirë shpalosjet dhe nëse pasqyrat financiare prezantojnë transaksionet dhe ngjarjet themelore në mënyrë të drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të angazhuar me qeverisjen e Byrosë Kosovare të Sigurimit, përpos çështjeve të tjerave, për shtrirjen, kohëzgjatjen dhe gjetjet e auditimit duke përfshirë mangësitë e mëdha eventuale në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Marjan Andonov
Auditor ligjor

Byroja Kosovare e Sigurimit
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

	Shënime	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Të hyrat			
Të hyrat nga primet e sigurimeve	6	10,911	9,959
Primet e ceduara për risigurues / primet e risigurimit	7	(317)	(201)
Primet e shkruara neto		10,594	9,758
Ndryshimet në rezervat e primeve të pafituara	18	(131)	(43)
Primi i fituar neto		10,463	9,715
Të hyrat tjera	8	10,983	12,560
Neto (Humbja) / Të hyrat nga ndryshimet në të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezervat teknike	17,18	2,332	2,070
Gjithsej të hyrat		23,779	24,345
Shpenzimet e humbjes dhe të rregullimit	17	(8,917)	(11,291)
Kostot e marrjes në sigurim	9	(11,836)	(11,562)
Shpenzimet administrative	10	(3,026)	(1,491)
Gjithsej humbja dhe shpenzimet		(23,779)	(24,345)
(Teprica) / Mungesa për vitin		-	-
Të hyrat tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse		-	-

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 22 janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare

Byroja Kosovare e Sigurimit
Pasqyra e pozicionit financiar
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

	Shënime	Më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Pasuritë			
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	11	3,581	3,451
Të arkëtueshmet	12	2,009	2,967
Prona, impiantet dhe pajisjet tjera	13	261	263
Pasuria me të drejtë përdorimi	14	-	33
Pasuritë e paprekshme	15	20	27
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	16	18,628	16,295
Të arkëtueshmet nga risiguruesi		700	700
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për portfolion e transferuar		135	117
Gjithsej pasuritë		25,334	23,852
Detyrimet			
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	17	18,628	16,295
Rezerva për portfolion e transferuar		135	117
Rezervat e primit të pafiturar	18	747	617
Detyrimet e qirasë	14	-	33
Detyrime të tjera	19	5,824	6,790
Gjithsej detyrimet		25,334	23,852

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Këshilli Administrativ i Byrosë më 26 prill 2024 dhe nënshkruar në emër të tij nga:

Shefik Gërbovci
 U.d. Drejtor Ekzekutiv

Valon Berisha
 Drejtor Financiar

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 22 janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Pasqyra e rrjedhës së parasë
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

	Shënime	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar Më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Teprica/(Mungesa) për vitin		-	-
Rregullimet:			
Zhvlerësimi dhe amortizimi	13,14,15	102	82
Shpenzimet interesit për pasuritë e marra me cira	14	1	3
Fitimet nga shitja e asetëve	13	-	(55)
<i>Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative</i>			
Ndryshimi në të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	17	(2,315)	(2,070)
Ndryshimi në të arkëtueshmet	12	957	269
Ndryshimi në të arkëtueshmet nga risiguruesi		-	(700)
Ndryshimi në rezervat e primit të pafitur	19	130	43
Ndryshimi në detyrimet e sigurimeve për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	18	2,315	2,070
Ndryshimet në llogarinë e ruajtjes	11	-	-
Ndryshimet në qira dhe detyrime të tjera	14,20	(966)	906
Paraja neto e (përdorur)/gjeneruar në aktivitetet operative		224	548
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Blerja e pajisjeve, ROA dhe pasurive të patrupëzuara	13,15	(60)	(240)
Të ardhurat nga shitja e asetëve	13	-	62
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		(60)	(178)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese			
Pagesat e qirasë	14	(34)	(35)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet financuese			(35)
Neto rritja në para dhe ekuivalentë të parasë			
Paraja dhe ekuivalentët e parasë më 1 janar		601	266
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të vitit	11	731	601

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 22 janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Byroja Kosovare e Sigurimit

Shënimet mbi pasqyrat financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

1 TË PËRGJITHSHME

Në përputhje me Ligjin nr. 04/L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto përgjegjësia, Banka Qendrore e Republikës së Kosovës dhe të gjitha Kompanitë e Sigurimeve të Republikës së Kosovës kanë nënshkruar marrëveshjen për themelimin e Byrosë Kosovare të Sigurimeve ("BKS" apo "Byroja"). Në pajtim me Ligjin, BKS ka marrë përsipër të gjitha operacionet nga Shoqatat e Sigurimeve të Kosovës të mëparshme dhe Fondi i Garancisë nga 1 janar 2012, së bashku me të gjitha pasuritë dhe detyrimet e tyre.

Byroja është themeluar me qëllim për të siguruar përputhshmërinë me të gjitha detyrimet që rrjedhin nga sistemi Ndërkombëtar i kartës së Sigurimit.

Në veprimtarinë e saj Byroja:

- Përfaqëson anëtarët në marrëdhëniet me organizatat ndërkombëtare në fushën e Sigurimeve të Detyrueshme nga Auto përgjegjësia
- Mbledh dhe përpunon të dhëna statistikore lidhur me Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto përgjegjësia
- Furnizon anëtarët me Çertifikata Ndërkombëtare të Sigurimit (Karton të Gjellbër) sipas formatit të përcaktuar nga Këshilli i Byrove,
- Siguron kryerjen e detyrave në lidhje me anëtarësimin e saj në Këshillin e Byrove
- Ratifikon marrëveshje me Byrotë homologe
- Kryen funksione të Byrosë trajtuese, paguese dhe të shërbimit në përputhje me dispozitat e Rregullores së Brendshme të Këshillit të Byrove dhe marrëveshjet suplementare;
- Bashkëpunon me organet shtetërore për çështjet që kanë të bëjnë me Sigurimin e Detyrueshëm nga Auto përgjegjësia,
- Administron Fondin Garantues të Kartontit të Gjellbër, Fondin e Kompensimit dhe Policën e Sigurimit Kufitar
- Menaxhon Fondin e Kompensimit me qëllim të pagesës së dëmeve në territorin e Republikës së Kosovës në raste si:
 - a) Dëmshpërblimi nga përdorimi i mjetit motorik të pasiguar,
 - b) Dëmshpërblimi nga mjeti motorik i pasiguar me regjistrim të huaj,
 - c) Dëmshpërblimi nga përdorimi i mjeteve të paignifikuar,
 - d) Dëmshpërblimi në rast të likuidimit apo falimentimit të siguruesit dhe
 - e) Dëmshpërblimi bazuar në sigurimin kufitar
- Siguruesit të cilët ushtrojnë veprimtari në sigurimin e detyrueshëm në territorin e Republikës së Kosovës, janë të detyruar të kontribuojnë financiarisht në baza tremujore në fondin e kompensimit, në përpjesëtim të drejtë me primet e realizuara në këto lloj sigurimesh në tre mujorin paraardhës.

Policat e sigurimit shiten në çdo pikë kufitare në Kosovë. Të gjitha primet bruto të grumbulluara janë shpërndarë te të gjitha kompanitë e licencuara të sigurimit që veprojnë në Kosovë, pas mbulimit të shpenzimeve operative dhe pagesës së dëmeve të Byrosë. TVSH-ja dhe tatimi në premittë bruto të lëshuara është shpërndarë nga Byroja tek kompanitë e sigurimeve të cilët janë përfundimisht përgjegjëse për të paguar TVSH-në e llogaritur në 18%.

Duke filluar nga data 02 maj 2023, në bazë të vendimit të Asamblesë së Përgjithshme të Byrosë, është vendosur që të delegohet trajtimi i dëmeve nga mjetet motorike të paignifikuar, automjetet motorike të huaja të pasiguar ose në rast likuidimi të kompanisë së sigurimit nga Fondi i Kompensimit nga Kosova Byroja e Sigurimeve tek anëtarët kompanive të sigurimit, anëtare të Byrosë.

Duke filluar nga data 01 qershor 2023, në bazë të vendimit të Asamblesë së Përgjithshme të Byrosë, u vendos delegimi i trajtimit të dëmeve nga mjetet motorike të pasiguar, mjetet motorike të huaja të pasiguar ose në rast likuidimi të kompanisë së sigurimit nga Fondi i Kompensimit. të cilat ende nuk janë pezull akoma tek kompanitë e sigurimeve – anëtare të Byrosë Kosovare të Sigurimeve.

Duke filluar nga data 01 shtator 2023, në bazë të vendimit të Asamblesë së Përgjithshme të Byrosë, është vendosur që të delegohet trajtimi i dëmeve nga kërkesat e Sigurimeve Kufitare dhe kompanive të sigurimit të cilat janë likuiduar te kompanitë e sigurimit – anëtare të Byrosë Kosovare të Sigurimeve.

2 POLITIKAT KONTABËL

Politikat kontabël kryesore të adaptuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë detajuar si më poshtë.

2.1 Bazat e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e parimit të vijmësisë.

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"), duke qenë Standarde dhe Interpretime të nxjerra nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit ("BSNK"), në fuqi më 31 dhjetor 2023, me përjashtim të SNRF 17 dhe SNRF 9.

Byroja Kosovare e Sigurimit

Shënimet mbi pasqyrat financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

Këto standarde nuk janë zbatuar më 31 dhjetor 2023, bazuar në njoftimin e Bankës Qendrore të Kosovës të datës 29 dhjetor 2023 për vazhdimin e afatit për zbatimin e këtyre standardeve.

Zbatimi i SNRF 17 do të jetë në fuqi për periudhën e raportimit vjetor që fillon më 1 janar 2026. Megjithatë, faza përgatitore dhe plani i veprimit nga Kompania duhet të përfshijë aktivitetet dhe veprime konkrete duke filluar nga viti 2024, drejt përgatitjes për zbatimin e plotë të këtij standardi deri në fund të vitit 2025. Kështu, këto pasqyra financiare nuk mund të lexohen si të përgatitura në përputhje me pasqyrat financiare të SNRF-ve. Bazat e matjes përshkruhen më plotësisht në politikat kontabël më poshtë.

Pasqyrat financiare janë përgatitur më dhe për vite: e përfunduara më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022. Të dhënat aktuale dhe krahasuese në këto pasqyra financiare janë të shprehura në mijë euro, përveç nëse përcaktohet ndryshe. Aty ku është e nevojshme, shifrat krahasuese janë riklasifikuar në përputhje me ndryshimet në paraqitje për vitin aktual.

2.2 Adoptimi i standardeve të reja ose të rishikuara ndërkombëtare të raportimit financiar

2.2.1 Standardet dhe Interpretimet efektive në periudhën aktuale

Kompania ka zbatuar të gjitha Standardet dhe Interpretimet e reja ose të ndryshuara të Kontabilitetit të nxjerra nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit ('BSNK') që janë të detyrueshme për periudhën aktuale raportuese, përveç SNRF 17 dhe SNRF 9. Këto standarde nuk janë zbatuar, bazuar në Njoftimin e Bankës Qendrore të Kosovës të datës 29 dhjetor 2023 për vazhdimin e afatit për zbatimin e këtyre standardeve. Zbatimi i këtyre standardeve përveç IRFS 17 dhe SNRF 9 dhe interpretimet nuk patën një ndikim material në pasqyrat financiare të Kompanisë.

Standardet dhe ndryshimet e reja të mëposhtme hynë në fuqi më 1 janar 2023:

- SNRF 17 Kontratat e Sigurimit dhe ndryshimet në SNRF 17 Kontratat e Sigurimit
- Përkufizimi i Vlerësimit Kontabël (Ndryshime në SNK 8).
- Dhënia e informacioneve shpjeguese për politikat kontabël (Ndryshimet në SNK 1 dhe SNRF 2 Deklarata e Praktikës 2).
- Tatimi i shtyrë në lidhje me pasuritë dhe detyrimet që rrjedhin nga një transaksion i vetëm (Ndryshimet në SNK 12).

Kompania është aktualisht në fazat paraprake të vlerësimit të ndikimit të mundshëm të SNRF 17 Kontratat e Sigurimit në pasqyrat e saj financiare. Në keto rrethana, bazuar në vlerësimin tonë fillestar, menaxhmenti nuk parashikon një ndikim material në pozicionin ose performancën financiare të Kompanisë. Megjithatë, duke pasur parasysh kompleksitetin dhe vlerësimin e vazhdueshëm të procesit të zbatimit, nuk mund të konkludohet përfundimisht se nuk do të ketë ndikim material. Prandaj, ne e kuptojmë rëndësinë e zbulimit të kësaj pasigurie. Prandaj, ne e pranojmë se efekti i zbatimit nuk mund të përcaktohet me siguri absolute në këtë moment.

Byroja Kosovare e Sigurimit

Shënimet mbi pasqyrat financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

2.2.2 Standardet dhe interpretimet e lëshuara nga BSNK por ende jo efektive dhe jo të aplikuara më herët nga Byroja

Janë lëshuar disa standarde dhe interpretime të kontabilitetit që nuk janë të detyrueshme për periudhat raportuese deri më 31 dhjetor 2023 dhe nuk janë miratuar më herët nga Kompania.

Standardet dhe ndryshimet që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar më herët nga Kompania përfshijnë: SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare, (Ndryshime në lidhje me klasifikimin e detyrimeve, amendament për shtyrjen e datës së hyrjes në fuqi të ndryshimeve të janarit 2020, ndryshime në lidhje me klasifikimin e borxhit me marrëveshje), në fuqi nga 1 janari 2024.

- SNRF 7 Instrumentet Financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese (Ndryshimet në lidhje me marrëveshjet financiare të furnitorëve), në fuqi nga 1 janari 2024.
- SNK 16 Qiratë, (Ndryshime për të sqaruar se si një shitës-qiramarrës mat më pas transaksionet e shitjes dhe të kthimit me qira), në fuqi nga 1 janari 2024.
- SNK 7 Pasqyra e Flukseve të Parasë (Ndryshime në lidhje me marrëveshjet financiare të furnizuesve), në fuqi nga 1 janari 2024.
- Dhënia e informacioneve shpjeguese të SNRF S2 në lidhje me klimën, në fuqi nga 1 janari 2024..

2.3 Valuta funksionale dhe ajo e prezantimit

Zërat e përfshirë në pasqyrat financiare janë matur duke përdorur valutën e hapësirës primare ekonomike në të cilën operon Byroja ("valuta funksionale"). Këto pasqyra financiare janë të prezantuara në Euro, që është valuta funksionale dhe e prezantimit të Byrosë.

2.4 Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet e valutave të huaja përkthehen në valutën funksionale duke përdorur normat ekzistuese të këmbimit në datën e transaksioneve. Fitimet ose humbjet nga këmbimi që rezultojnë nga vendosja e transaksioneve të tilla dhe nga këmbimi i fund vitit të pasurive dhe detyrimeve monetare të nominuara në valuta të huaja njihen në fitim ose humbje.

2.5 Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në aplikimin e politikave dhe vlerave të raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të hyrave dhe shpenzimeve (referohu në Shënimin 3).

Vlerësimet dhe supozimet e lidhura bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë të ndryshëm që besohet të jenë të arsyeshëm në rrethanat, rezultatet e të cilave formojnë bazën e gjykimeve për vlerat bartëse të pasurive dhe detyrimeve që nuk janë lehtë të dukshëm nga burimet tjera. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga vlerësimet.

Vlerësimet dhe supozimet themelore janë rishikuara në bazë të parimit të vijmësisë.. Rishikimet e vlerësimeve të kontabilitetit janë njohur në periudhën në të cilën janë rishikuar, nëse rishikimi ndikon vetëm në atë periudhë ose në periudhën e inspektimit dhe periudhat e ardhshme, nëse inspektimi ndikon periudhat e tanishme dhe të ardhshme.

2.6 Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet mbahen në koston historike minus zhvlerësimi i akumuluar. Kosto historike përfshinë të gjitha shpenzimet që i takojnë drejtë për së drejti blerjes së artikujve.

Kostot pasuese janë përfshirë në vlerat bartëse të pasurive ose njihen si pasuri e veçantë, sipas nevojës, vetëm kur është e mundur që benefitet e ardhshme ekonomike të lidhura me artikuj do të rrjedhin te Byroja dhe kur kostoja e artikullit mund të matet me besueshmëri. Të gjitha riparimet dhe mirëmbajtjet tjera ngarkohen në fitim ose humbje gjatë periudhës financiare në të cilën ato kanë ndodhur.

Zhvlerësimi i pronës dhe pajisjeve është llogaritur duke përdorur metodën drejtvizore për të alokuar kostot e tyre të vlerave të mbetura përgjatë jetëgjatësisë së vlerësuar, si në vazhdim:

Pajisjet	20%
Mobilet	20%
Automjetet	20%
Investimet në objektet e marra me qira	10%

Byroja Kosovare e Sigurimit

Shënimet mbi pasqyrat financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

Vlera e mbetur e pasurive rivlerësohet dhe korrigohet sipas nevojës, rregullohet në çdo datë të pasqyrës së pozicionit financiar. Pasuritë që janë subjekt i zhvlerësimit rishikohen për dëmtimet kurdo që ngjarjet apo ndryshimet e rrethanave tregojnë që vlera e bartur nuk është e rikuperueshme. Vlera e bartur e pasurive në të shlyhet menjëherë në vlerën e rikuperueshme nëse vlera e pasurisë është më e madhe sesa vlera e vlerësuar e rikuperueshme. Vlera e rikuperueshme është më e madhja e vlerës së drejtë të pasurisë minus kostot për të shitur dhe vlerës në përdorim. Fitimet dhe humbjet nga heqja prej përdorimit përcaktohen duke krahasuar të hyrat me vlerën e bartur. Këto përfshihen në fitim ose humbje.

2.7 Pasuritë me qira

Byroja si qiramarrës

Për çdo kontratë të re të lidhur në ose pas 1 janari 2020, Byroja konsideron nëse një kontratë është, ose përmban një qira. Një qira përcaktohet si 'një kontratë, ose pjesë e një kontrate, që përcjell të drejtën për të përdorur një pasuri (pasuri themelore) për një periudhë kohe në këmbim të vlerësimit'.

Në datën e fillimit të qirasë, Byroja njih një pasuri me të drejtë përdorimi dhe një detyrim të qirasë në bilancin e gjendjes. Pasuria e të drejtës së përdorimit matet me kosto, i cili përbëhet nga matja fillestare e pasurisë së qirasë, çdo kosto fillestare direkte e shkaktuar nga Byroja, një vlerësim i çdo kostoje për të çmontuar dhe hequr pasurine në fund të qirasë, dhe çdo pagesë qiraje e bërë para datës së fillimit të qirasë (neto nga çdo stimulim i marrë).

Byroja zhvlerëson pasuritë me të drejtë përdorimi mbi një bazë lineare nga data me e hershme e fillimit të qirasë në fund të jetës së dobishme të pasurisë me të drejtë përdorimi ose në fund të afatit të qirasë. Byroja gjithashtu vlerëson të drejtën e përdorimit të pasurisë për zhvlerësim kur ekzistojnë tregues të tillë.

Në datën e fillimit, Byroja mat detyrimin e qirasë në vlerën aktuale të pagesave të qirasë të papaguara në atë datë, duke zbritur normën e interesit të nënkuptuar në qira nëse kjo normë është e disponueshme ose norma shtesë e huamarrjes së Byrosë.

Pagesat e qirasë të përfshira në matjen e detyrimit të qirasë përbëhen nga pagesa fikse (përfshirë në substancë fikse), pagesa të ndryshueshme bazuar në një indeks ose normë, shuma që pritet të paguhet nën një garanci të vlerës së mbetur dhe pagesa që vijnë nga opsionet e arsyeshme të caktuara për të ushtrohen.

Pas matjes fillestare, detyrimi do të zvogëlohet për pagesat e bëra dhe do të rritet për interesin. Ri-matet për të pasqyruar çdo rivlerësim ose modifikim, ose nëse ka ndryshime në pagesa fikse në substancë.

Kur detyrimi i qirasë është rimatur, rregullimi përkatës pasqyrohet në pasurine e së drejtës së përdorimit, ose fitimin dhe humbjen nëse pasuria me të drejtë përdorimi është reduktuar tashmë në zero.

Byroja ka zgjedhur të japë llogari për qira afatshkurtra dhe qira të aseteve me vlerë të ulët duke përdorur mjetet praktike. Nëse ka ndonjë. Në vend që të njohin një pasuri të së drejtës së përdorimit dhe detyrimin e qirasë, pagesat në lidhje me këto njihen si një shpenzim në fitim ose humbje mbi një bazë lineare gjatë afatit të qirasë.

2.8 Pasuritë e paprekshme

Softueri kompjuterik

Kostot që lidhen drejtpërdrejt me produkte softuerike të identifikueshme dhe unike të kontrolluara nga Byroja që ndoshta do të gjenerojnë përfitime ekonomike dhe që tejkalojnë shpenzimet përtej një viti, njihen si pasuri jo-materiale (patrupëzuara). Kostot e zhvillimit të softuerit kompjuterik janë njohur si pasuri dhe janë amortizuar duke përdorur metodën lineare gjatë një periudhe prej pesë vjetësh. Shpenzimet që lidhen me mirëmbajtjen e programeve kompjuterike njihen si shpenzime kur ato ndodhin.

2.9 Instrumentet Financiare

Njohja dhe ç'regjistrimi

Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare njihen kur Byroja bëhet palë në provizionet kontraktuale të instrumentit financiar. Pasuritë financiare ç'regjistrohen kur skadojnë të drejtat kontraktuale të rrjedhjes së parasë nga pasuritë financiare, ose kur pasuritë financiare dhe kryesisht të gjitha risqet dhe përfitimet transferohen. Një detyrim financiar ç'regjistrohet kur shuhet, shlyhet, anulohet ose skadon.

Klasifikimi dhe matja fillestare e pasurive financiare

Me përjashtim të atyre të arkëtueshmeve tregtare që nuk përmbajnë një komponent të rëndësishëm financimi dhe maten me çmimin e transaksionit në përputhje me SNRF 15, të gjitha pasuritë financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë të rregulluar për kostot e transaksionit (kur është e zbatueshme).

Pasuritë financiare, përveç atyre të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse, klasifikohen në kategoritë e mëposhtme:

- kostoja e amortizuar
- vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH)
- vlera e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDAGJ).

Në periudhat e paraqitura, Byroja nuk ka ndonjë pasuri financiare të kategorizuar si FVTPL dhe FVOCI. Klasifikimi përcaktohet nga të dy:

- modeli i biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e pasurisë financiare
- karakteristikat kontraktuale të fluksit të parasë së pasurisë financiare.

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet në lidhje me Pasuritë financiare që njihen në fitim ose humbje paraqiten brenda kostove të financës, të ardhurave të financave ose zërave të tjerë financiarë, me përjashtim të zhvlerësimit të të arkëtueshmeve tregtare që paraqitet brenda shpenzimeve të tjera.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

Matja pasuese e pasurive financiare

Pasuritë financiare me kosto të amortizuar

Pasuritë financiare maten me koston e amortizuar nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme (dhe nuk janë përcaktuar si FVTPL):

- ato mbahen brenda një modeli biznesi qëllimi i të cilit është mbajtja e pasurive financiare dhe mbledhja e rrjedhjeve të parasë kontraktuale
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare krijojnë rrjedhje të parasë që janë vetëm pagesa të kryegjësë dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar.

Pas njohjes fillestare, këto maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Zbritja hiqet kur efekti i zbritjes është i parëndësishëm. Paraja dhe ekuivalentët e parasë, tregtia dhe shuma e arkëtueshme të tjera hyjnë në këtë kategori të instrumenteve financiare.

Asetet financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (AFPFH)

Aktivet financiare që mbahen brenda një modeli biznesi të ndryshëm nga "mbahet për të mbledhur" ose "mbahet për të mbledhur dhe shitur" kategorizohen me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes. Më tej, pavarësisht nga aktivet financiare të modelit të biznesit, flukset monetare kontraktuale të cilave nuk janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit, llogariten në AFPFH.

Pasuritë e kësaj kategorie maten me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në fitim ose humbje. Vlera e drejtë e pasurive financiare në këtë kategori përcaktohen duke iu referuar transaksioneve të tregut aktiv ose duke përdorur një teknikë vlerësimi kur nuk ekziston treg aktiv. Asetet financiare me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VAPAHGJ)

Byroja llogarit asetet financiare në VDAGJ nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme:

- ato mbahen sipas një modeli biznesi, objektivi i të cilit është "mbajtja për të mbledhur" flukset monetare të lidhura dhe shitja dhe
- kushtet kontraktuale të aktiveve financiare krijojnë flukse monetare që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi shumën e papaguar të principalit.

Çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhurat e tjera përmbledhëse (ATP) do të riciklohet pas çregjistrimit të aktivit.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

2 POLITIKAT KONTABËL (VAZHDIM)

2.10 Humbjet nga zhvlerësimi

Zhvlerësimi i pasurisë financiare

Kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9 përdorin më shumë informacione që shohin përpara për të njohur humbjet e pritura kreditor - modelin e humbjes së pritur kreditor (ECL). Kjo zëvendëson AS modelin e humbjeve të ndodhura të SNK 39. Instrumentet brenda fushës së kërkesave të reja përfshinin hua dhe pasuritë të tjera financiare të tipit të borxhit të matura me kosto të amortizuar dhe FVOCI, të arkëtueshme tregtare, Pasuritë e kontratës të njohura dhe të matura sipas SNRF 15 dhe zotimet e huasë dhe disa kontrata të garancisë financiare (për lëshuesin) që janë nuk matet me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

Njohja e humbjeve kreditorë nuk varet më nga identifikimi i parë i Kompanisë për një ngjarje të humbjes kreditorë. Në vend të kësaj, Kompania konsideron një gamë më të gjerë informacioni kur vlerëson riskun kreditor dhe matjen e humbjeve të pritshme kreditorë, duke përfshirë ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale, parashikime të arsyeshme dhe të mbështetura që ndikojnë në mbledhjen e pritshme të rrjedhjeve të parasë. Në zbatimin e kësaj qasjeje largpamëse, bëhet një dallim ndërmjet:

- instrumentet financiare që nuk janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë kreditorë që nga njohja fillestare ose që kanë risk kreditor të ulët ('Faza 1') dhe
- instrumentet financiare që janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë kreditorë që nga njohja fillestare dhe risku kreditor i të cilëve nuk është i ulët ('Faza 2').

- 'Faza 3' do të mbulonte pasuritë financiare që kanë dëshmi objektive të zhvlerësimit në datën e raportimit. Humbjet e pritshme kreditorë '12 - mujore' njihen për kategorinë e parë, ndërsa' humbjet e pritshme të kreditit të jetës 'n njihen për kategorinë e dytë.

Matja e humbjeve të pritshme kreditorë përcaktohet nga një vlerësim i ponderuar i probabilitetit të humbjeve kreditorë gjatë jetës së pritur të instrumentit financiar.

Evidenca objektive që një pasuri financiare ose një grup pasurishë është i zhvlerësuar përfshin të dhëna të vëzhgueshme që vijnë në vëmendjen e Byrosë për ngjarjet e mëposhtme:

- a) Një vështirësi të konsiderueshme financiare të emetuesit ose debitorit;
- b) Një shkelje e kontratës, të tilla si një mospagim ose vonesë në pagesa;
- c) Bëhet e mundur që lëshuesi ose debitori të hyjë në falimentim ose riorganizim tjetër financiar;
- d) Zhdukja e një tregu aktiv për atë pasuri financiar për shkak të vështirësive financiare; ose
- e) Të dhëna të vëzhgueshme që tregojnë se ka një rënie të matshme në rrjedhën e parashikuar të ardhshëm të parave nga një grup pasurishë financiare që nga njohja fillestare e këtyre pasurive, megjithëse ulja ende nuk mund të identifikohet me pasuritë financiare individuale në Byronë, duke përfshirë:
 - Ndryshimet e pafavorshme në statusin e pagesës së emetuesve ose debitorëve në grup; ose
 - Kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që ndërlidhen me mospagimin e pasurive në grup.

Byroja së pari vlerëson nëse provat objektive të zhvlerësimit ekzistojnë individualisht për pasuritë financiare që janë individualisht të rëndësishme. Nëse Byroja përcakton se nuk ekziston asnjë provë objektive e zhvlerësimit për një pasuri financiare të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm apo jo, ai përfshin pasurine në një grup financiar me karakteristika të ngjashme të riskut kreditor dhe i vlerëson ato në mënyrë kolektive për zhvlerësim. Pasuritë që vlerësohen individualisht për zhvlerësim dhe për të cilat një humbje nga zhvlerësimi njihet ose vazhdon të njihet nuk përfshihen në një vlerësim kolektiv të zhvlerësimit.

Nëse ka prova objektive që një humbje nga zhvlerësimi është shkaktuar në hua dhe të arkëtueshme ose investime të mbajtura deri në maturim të bartura me kosto të amortizuar, shuma e humbjes matet si diferenca midis vlerës kontabël të pasurisë dhe vlerës aktuale të vlerësimit të ardhshëm rrjedhës së parave (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kreditorëve që janë shkaktuar) zbritur me normën origjinale efektive të interesit të pasurisë financiare. Vlera kontabël e pasurisë zvogëlohet përmes përdorimit të një llogarie të lejimit dhe shuma e humbjes njihet në fitim ose humbje. Nëse një investim i mbajtur deri në maturim ose një kredi ka një normë interesi të ndryshueshme, norma e skontimit për matjen e çdo humbjeje nga zhvlerësimi është norma aktuale e interesit efektive e përcaktuar me kontratë. Si një mjet praktik, Byroja mund të masë zhvlerësimin në bazë të vlerës së drejtë të një instrumenti duke përdorur një çmim tregu të vëzhguar.

Për qëllimin e një vlerësimi kolektiv të zhvlerësimit, pasuritë financiare grupohen në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor (në bazë të procesit të vlerësimit të Byrosë që konsideron llojin e pasurisë, industrinë, vendndodhjen gjeografike, statusin e vonesës dhe faktorë të tjerë të rëndësishëm). Këto karakteristika janë të rëndësishme për vlerësimin e rrjedhjeve të ardhshme të parave për grupe të pasurive të tilla duke qenë tregues i aftësisë së emetuesit për të paguar të gjitha shumat e duhura sipas kushteve kontraktuale të instrumentit të borxhit që vlerësohet.

Nëse në një periudhë pasuese, shuma e humbjes së zhvlerësimit zvogëlohet dhe rënia mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pasi u njoh zhvlerësimi (siç është vlerësimi i përmirësuar i kreditor), humbja e zhvlerësimit e njohur më parë kthehet duke rregulluar llogarinë e lejimit. Shuma e kthimit njihet në fitim ose humbje.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

2 POLITIKAT KONTABËL (VAZHDIM)

2.11 Humbjet nga dëmtimet

Pasuritë financiare të bartura në vlerën reale

Byroja vlerëson në secilën datë të pasqyrës së pozitës financiare nëse ka dëshmi objektive se një pasuri financiare e gatshme për shitje është dëmtuar, duke përfshirë edhe rastin e investimeve të ekuitetit të klasifikuara si të gatshme për shitje, një ulje e rëndësishme apo e tej zgjatur e vlerës reale të letrës me vlerë nën kosto të saj. Nëse një dëshmi e tillë ekziston për pasuritë financiare të gatshme për shitje, humbja kumulative e matur si diferencë ndërmjet kostos së përvetësimit dhe vlerës reale aktuale, minus ndonjë humbje e dëmtimit mbi pasurinë financiare të njohur më parë në fitim apo humbje është hequr nga ekuiteti dhe është njohur në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet e dëmtimit të njohura në pasqyrën e të ardhurave në instrumentet e ekuitetit nuk janë kthyer më pas. Humbja e dëmit është kthyer përmes pasqyrës së të ardhurave, nëse në një periudhë pasuese vlere reale e një instrumenti të borxhit të klasifikuar si i gatshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet në mënyrë objektive me ngjarjen që ndodh pasi që humbja e dëmtimit është njohur në fitim ose humbje.

Dëmtimi i pasurive të paprekshme

Pasuritë e paprekshme që kanë një kohë të pa definuar të përdorimit, nuk janë subjekte të amortizimit dhe testohen çdo vit për dëmtim. Pasuritë që janë subjekt i amortizimit rishikohen për dëmtim kurdo që ngjarjet ose ndryshimet në rrethana tregojnë se vlera bartëse mund të mos rikuperohet. Një humbje e dëmtimit njihet për shumën me të cilën vlera bartëse e pasurisë tejkalon shumën e rikuperueshme të saj. Vlera e rikuperimit është më e larta e vlerës bartëse të pasurive minus kostot për shitje dhe vlerës në përdorim. Për qëllimet e vlerësimit të dëmtimit, pasuritë grupohen në nivelet më të ulëta për të cilat ka rrjedha të parasë që janë të identifikueshme veçmas (njësitë e gjenerimit të parasë).

2.12 Njohja e të ardhurave

Kontratat e përgjithshme të sigurimit

Të pagueshmet e sigurimit llogariten veçmas për të gjitha produktet e sigurimit dhe përbëhen nga primi kontingjent (pafituar), risku kontingjent (i pa skaduar) dhe humbja kontingjente (të papaguara në datën e mbylljes së vitit financiar). Të pagueshmet e sigurimeve (provizionet) paraqesin vlerësimet e pagesave në të ardhmen për dëmet e raportuara dhe të pa raportuara. Byroja nuk zbrit të pagueshmet e sigurimeve. Çdo ndryshim në vlerësimet pasqyrohet në rezultatet e operacioneve në periudhën në të cilën vlerësimet janë ndryshuar. Vlerësimi i të pagueshmeve të sigurimit është një proces kompleks që ka të bëjë me pasiguri, që kërkon përdorimin e vlerësimeve dhe gjykimeve të informuara.

Të hyrat

Bruto primet e shkruara regjistrohen në pranimin e pagesave të primit dhe janë transferuar në fitim në bazë pro-rata për një afat të mbulimit të policës. Bruto primet e shkruara reflektojnë shkrimet e biznesit gjatë vitit. Primet fitohen nga data e lidhjes së rrezikut, gjatë periudhës së dëmshpërbimit, bazuar në modelin e rreziqeve të lëshuara.

Primet e pafituara

Provizioni për primet e pafituara përbën proporcionin e bruto primit të shkruar që vlerësohet të fitohet në vitet financiare pasuese, kalkuluar veçmas për secilën kontratë duke përdorur metodën pro-rata-ditore, të përmirësuar nëse e nevojshme për të reflektuar ndonjë variacion në rreziqet e incidenteve gjatë periudhës të mbuluar me kontratë.

Rezerva për primin e pafituar përfshin primet e pranuar për rreziqet që nuk kanë skaduar ende. Në përgjithësi rezerva është lëshuar gjatë kohëzgjatjes së kontratës dhe është e njohur si të ardhura nga primi.

2.13 Klasifikimi i Produkteve

Kontratat e sigurimit janë ato kontrata kur Byroja (siguruesi) ka pranuar risk të rëndësishëm të sigurimit nga pala tjetër (i siguruari) duke u dakorduar të kompensoj police mbajtësit nëse një ngjarje e specifikuar e pasigurt (ngjarje e siguruar) ka ndikim të kundër në siguruesin. Si direktivë e përgjithshme, Byroja përcakton nëse ka risk të rëndësishëm të sigurimit, duke krahasuar përfitimet e paguara me përfitimet e pagueshme nëse ngjarje e siguruar nuk ka ndodhur. Kontratat e sigurimit gjithashtu mund të transferojnë risk financiar.

Pasi që kontrata është kualifikuar si kontratë e sigurimit, ajo mbetet një kontratë e sigurimit për pjesën tjetër të jetës, edhe nëse risku i sigurimit zvogëlohet në mënyrë të konsiderueshme gjatë kësaj periudhe, vetëm nëse të gjitha të drejtat dhe obligimet janë shuar.

2.14 Detyrimet e kontratave të sigurimit dhe kosto e shtyrë e përvetësimit

Dëmet (rregullimet e humbjeve)

Dëmet e ndodhura përbëhen nga kostot e shlyerjes dhe trajtimin e dëmeve të paguara dhe të papaguara që rrjedhin nga ngjarjet që ndodhin gjatë vitit financiar së bashku me rregullimet e provizionimit të dëmeve të viteve paraprahe. Dëmet pezull përbëjnë provizionimin për vlerësimin e Byrosë së kostos përfundimtare të zgjidhjes së të gjitha dëmet e ndodhura por të papaguara në datën e raportimit të Pozicionit financiar nëse janë raportuar apo jo, dhe shpenzimeve të trajtimit të dëmeve që lidhen me rregullimet të brendshme dhe të jashtme dhe një diferencë e kujdesshme. Dëmet e papaguara janë vlerësuar nga shqyrtimi i ankesave individuale dhe duke e bërë lejim për dëmet e shkaktuara, por nuk janë raportuar ende, efekti i ngjarjeve të të dyjave të brendshme dhe të jashtme të parashikueshme, të tilla si ndryshimet në procedurat e trajtimit të ankesave, inflacion, trendët gjyqësore, ndryshime legjislative dhe përvojën e kaluar dhe trendet.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

2 POLITIKAT KONTABEL (VAZHDIM)

2.14 Detyrimet e kontratave të sigurimit dhe kosto e shtyrë e përvetësimit (vazhdim)

Provizionet për dëmet e pazgjidhura nuk janë zbritur. Rregullimet për provizionimet e dëmeve të përcaktuara në vitet e mëparshme janë të reflektuara në pasqyrat financiare të periudhës në të cilën janë bërë rregullime dhe të shpalosen veçmas nëse janë materiale.

Përderisa Këshilli Administrativ konstaton se detyrimet e sigurimeve për dëmet dhe rikuperimet e lidhura me risigurimin janë deklaruar në mënyrë të drejtë, përgjegjësia përfundimtare mund të ndryshojë si pasojë e informacionit të mëvonshëm dhe ngjarjet dhe mund të rezultojë në rregullime të rëndësishme në shumat e ofruara. Përshtatjet në shumat e pasiveve të sigurimit janë reflektuar në pasqyrat financiare për periudhën në të cilën janë bërë.

Kontingjentet për dëmet në proces gjyqësor

Një pjesë e dëmeve janë në proces gjyqësor, dhe për të cilat Byroja ka regjistruar detyrime të përshtatshme të sigurimit.

Risigurimi

Byroja lëshon primet e sigurimit dhe riskut në rrjedhë normale të biznesit, në mënyrë që të kufizoj humbjet e mundshme. Risigurimi regjistrohet bruto në Pasqyrën e pozicionit financiar. Pasuritë e risigurimit përfshijnë balancat e detyrimeve nga kompanitë e risigurimit në të dyja në humbjet e paguara dhe të papaguara si dhe në shpenzimet e rregullimeve të humbjes, por nuk përfshijnë lëshimin e primeve të pafituara. Byroja llogarit primet e lëshuara bazuar në bruto primet e shkruara dhe shpenzon primet që rezultojnë menjëherë. Asnjë pasuri i risigurimit nuk regjistrohet për primet e lëshuara të pafituara. Shumat e rikuperueshme nga risigurimet vlerësohen në mënyrë të qëndrueshme me detyrimin e dëmeve të lidhura me politikat e risigurimit.

2.15 Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e parasë

Për qëllime të pasqyrës së rrjedhës së parasë paraja dhe ekuivalentet të parasë përfshijnë llogaritë bankare që janë të lira nga interesi. Paraja dhe ekuivalentet e parasë janë mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

2.16 Tatimi

Byroja transferon tek kompanitë e sigurimit primet e shkruara bruto dhe kompanitë e sigurimit paguajnë tatim prej 5% në prime bruto dhe gjithashtu edhe TVSH. Primet që janë kthyer dhe rregullimet retroaktive të primit janë zbritur nga primet bruto për të arritur tek baza e tatimit.

Byroja i nënshtrohet tatimit mbi të ardhurat personale dhe kontributeve të sigurimit social.

2.17 Përfitimet e punëtorëve

Kontributet e detyruara të sigurimit social

Byroja nuk bën asnjë provizionim dhe nuk ka obligim për pensionet e punonjësve mbi dhe për kontributet e paguara në planin pensional shtetëror, Fondi i Kursimeve Pensionale të Kosovës (FKPK).

2.18 Provizionet

Një provizion njihet kur Byroja ka obligim aktual si rezultat i një ngjarje në të kaluarën dhe është e mundur një rrjedhje e burimeve që përfaqësojnë përfitime ekonomike të cilat do të kërkohen për të shlyer obligimin, dhe një vlerësim i besueshëm mund të bëhet për shumën e obligimit. Provizionet janë rishikuar në secilën datë të pasqyrës së pozicionit financiare dhe janë rregulluar për të reflektuar vlerësim më të mirë aktual. Aty ku efekti i vlerës në kohë të parasë është material, shuma e provizionit është vlera aktuale e shpenzimit që pritet të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet nuk janë njohur për humbje operative të së ardhmes.

2.19 Njohja e shpenzimeve

Shpenzimet operative janë njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në bazë të përdorimit të shërbimit, kur kanë ndodhur.

2.20 Zotimet dhe kontingjentat

Detyrimet e kushtëzuara nuk njihen në pasqyrat financiare. Ato shpalosen përpos nëse mundësia e rrjedhjes së burimeve që përfshijnë përfitime ekonomike është e largët. Një pasuri e kushtëzuar nuk njihet në pasqyrat financiare por, shpaloset kur është e mundshme një rrjedhje e ftimeve ekonomike.

Shuma e humbjes nga kushtëzimet njihet si provizion nëse është e mundur që ngjarjet në të ardhmen do ta konfirmojnë atë, një detyrim i shkaktuar në datën e Pasqyrës së pozicionit financiar dhe një vlerësim i arsyeshëm i shumës së humbjes të rezultuar mund të bëhet.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

2 POLITIKAT KONTABEL (VAZHDIM)

2.21 Transaksionet me palët e ndërlidhura

Palët e ndërlidhura përbëhen nga drejtorët e Byrosë, së bashku me entitetet të cilat ata i kontrollojnë, që mund të kenë ndikim të rëndësishëm mbi operacionet dhe menaxhmentin e Byrosë. Duke pasur parasysh secilën marrëdhënie të mundshme me palët e ndërlidhura, vëmendja është e drejtuar më përbërjen e marrëdhënies, dhe jo thjesht në formën ligjore.

2.22 Ngjarjet pas datës raportuese

Ngjarjet pas datës raportuese që sigurojnë informata shtesë në lidhje me pozicionin e Byrosë në datën e Pasqyrës së pozicionit financiar (ngjarjet rregulluese), janë reflektuar në pasqyrat financiare. Ngjarjet pas datës së bilancit që nuk janë ngjarje rregulluese janë shpalosur në shënimet shpjeguese kur ato janë materiale.

3 SUPOZIME DHE VLERËSIME TË RËNDËSISHME KONTABËL

Në aplikimin e politikave të kontabilitetit të Byrosë, nga menaxhmenti kërkohet të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime mbi vlerat bartëse të pasurive dhe detyrimeve që nuk janë lehtë të dukshme nga burimet tjera. Vlerësimet dhe supozimet e ndërlidhura janë bazuar në përvojën historike dhe faktorë të tjerë që janë konsideruar të jenë relevantë. Rezultatet e vërteta mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimi i detyrimeve të kontratës së sigurimit

Për kontratat e sigurimit jo-jetë, vlerësimet duhet të bëhen si për kostot e pritura përfundimtare të dëmeve të raportuara në datën e pasqyrës së gjendjes financiare ashtu edhe për kostot e pritura përfundimtare të dëmeve të pësuar por ende të pa raportuara në datën e pasqyrës së gjendjes financiare (IBNR). Kostoja përfundimtare e dëmeve të papaguara është vlerësuar duke përdorur një gamë të teknikave standarde aktuale të projekcionit të dëmeve.

Supozimi kryesor nën këto teknika është që përvoja e zhvillimit të dëmeve në të kaluar e Byrosë mund të përdoret për të projektuar zhvillimin e dëmeve në të ardhmen dhe kështu kostot përfundimtare të dëmeve. Si të tilla, këto metoda hulumtojnë zhvillimin e humbjeve të paguara dhe të pësuar, kostot mesatare për dëm dhe numrin e dëmeve të bazuar në zhvillimet e vëzhguar të viteve të mëhershme dhe shkallët e pritura të humbjes. Historiku i zhvillimit të dëmeve është kryesisht i analizuar nga vitet rastësore, por mund të analizohet më tej me anë të hapësirave gjeografike, si edhe nga linjat e rëndësishme të biznesit dhe llojet e dëmeve. Gjykimi shtesë kualitativ është përdorur për të vlerësuar se deri ku trendet e kaluara nuk mund të aplikohen për të ardhmen, në mënyrë që të arrihet në kostot përfundimtare të vlerësuar të dëmeve që paraqesin rezultatin e mundshëm nga një seri rezultatesh të mundshme, duke marrë në konsideratë të gjitha pasiguritë e përfshira.

Humbjet nga dëmtimi në të arkëtueshmet

Byroja rishikon të arkëtueshmet e saj të sigurimit dhe jo-sigurimit për të vlerësuar dëmtimin në bazë vjetore. Në përcaktimin nëse një humbje nga zhvlerësim duhet të regjistrohet në fitim ose humbje, Byroja bën gjykime nëse ka ndonjë të dhënë të mbikëqyrur që tregojnë se ka një rënie të matshme në flukset monetare të ardhshme të vlerësuar nga një debitor individuale. Kjo evidencë mund të përfshijë të dhëna që tregojnë se ka pasur një ndryshim negativ në statusin e pagesave të debitorit.

4 MENAXHIMI I RISKUT

Korniza qeverisëse

Objektivi kryesor i kuadrit të Byrosë mbi menaxhimin e riskut dhe atë financiar është që të mbrojë Byronë nga ngjarjet që pengojnë arritjet e qëndrueshme të objektivave të performancës financiare, përfshirë dështimin e shfrytëzimit të mundësive. Menaxhmenti kyç njih rëndësinë kritike të të pasurit një sistem të menaxhimit efikas dhe efektiv të riskut.

Këshilli Administrativ aprovon politikat e menaxhimit të riskut të Byrosë dhe takohet rregullisht për të aprovuar ndonjë kërkesë komerciale, rregullative apo organizative të këtyre politikave. Këto politika përcaktojnë identifikimin e riskut të Byrosë dhe interpretimin e tij, limitojnë strukturën që të sigurojnë kualitetin e duhur dhe shpërndarjen e pasurive, drejtojnë strategjinë e lëshimit dhe risigurimit drejt qëllimeve të përbashkëta të Byrosë, dhe specifikojnë kërkesat e raportimit.

Korniza rregullative

Aktiviteti i Byrosë është gjithashtu subjekt ndaj kërkesave rregullative përbrenda juridiksionit ku operon. Këto rregullore jo vetëm që përshkruajnë aprovimin dhe monitorimin e aktiviteteve, por gjithashtu vënë disa dispozita frenuese për të minimizuar riskun e mos pagesave dhe insolvensës në anën e Byrosë së sigurimeve për t'u ballafaquar me detyrimet e paparashikuara që mund të lindin.

Risku i sigurimit

Risku kryesor që Byroja ballafaqohet nën kontratat e sigurimit është që dëmet e tanishme dhe pagesat e fitimeve ose koordinimi prej kësaj ndryshon nga çka është pritur. Kjo është e ndikuar nga frekuenca e dëmeve, ashpërsia e dëmeve, fitimet aktuale të paguara dhe zhvillimi pasues në dëme afatgjata. Për këtë arsye objektivi i Byrosë është të sigurojë që rezerva të mjaftueshme janë në dispozicion të mbulojnë këto detyrime.

Ekspozimi i mësipërm është zbutur nga shumëllojshmëria dhe madhësia e portfolios së kontratave të sigurimit dhe sipërfaqja gjeografike. Ndryshueshmëria e riskut gjithashtu është përmirësuar nga një zgjedhje e kujdesshme dhe implementimi i strategjisë me udhëzime të shkruara, gjithashtu edhe përdorimi i marrëveshjeve të risigurimit.

Shumica e bizneseve të sigurimit të licencuara janë themeluar në bazë të marrëveshjeve mbi humbjet e tejkaluara. Shumat e rikuperueshme nga risiguresit janë llogaritur në mënyrë konsistente me provizionet e dëmeve të pazgjdhura dhe janë në pajtueshmëri me kontratat e risigurimit. Edhe pse Byroja ka marrëveshje të risigurimit, nuk është e liruar nga obligimet e saj direkte ndaj të siguruarve dhe për këtë arsye ekziston ekspozimi i kreditit në lidhje me sigurimin e lëshuar, deri në masë që çdo risigures nuk mund ti përmbush obligimet e supozuara në pajtueshmëri me risigurime të tilla.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

4 MENAXHIMI I RISKUT (VAZHDIM)

Analiza e maturitetit

Tabelat më poshtë organizojnë pasuritë dhe detyrimet financiare të Byrosë më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 në grupe relevante sipas maturitetit të bazuar në periudhën e mbetur nga data e Pasqyrës së pozicionit financiar deri në datën e maturimit si vijon:

31 dhjetor 2023	Deri në 6 muaj	6-12 muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë financiare				
Paraja dhe ekuivalentet e saj	3,581	-	-	3,581
Të arkëtueshmet	2,009	-	-	2,009
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	18,628	-	-	18,628
Gjithsej pasuritë financiare	24,218	-	-	24,218
Detyrimet financiare				
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	18,628	-	-	18,628
Detyrimet e qirasë	-	-	-	-
Detyrimet tjera	5,124	-	-	5,124
Të pagueshmet të kompanitë e sigurimit për tepricat e akumuluar	-	-	-	-
Të pagueshme ndaj kompanive të sigurimit për pjesë të risiguruesit në RBNS	700	-	-	700
Gjithsej detyrimet financiare	24,452	-	-	24,452
Hapësira e maturitetit	(234)	-	-	(234)
31 dhjetor 2022	Deri në 6 muaj	6-12 muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë financiare				
Paraja dhe ekuivalentet e saj	3,451	-	-	3,451
Të arkëtueshmet	2,967	-	-	2,967
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimeve për rezerva teknike	16,295	-	-	16,295
Gjithsej pasuritë financiare	22,713	-	-	22,713
Detyrimet financiare				
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	16,295	-	-	16,295
Detyrimet e qirasë	8	8	17	33
Detyrimet tjera	5,041	-	-	5,041
Të pagueshmet të kompanitë e sigurimit për tepricat e akumuluar	1,049	-	-	1,049
Të pagueshme ndaj kompanive të sigurimit për pjesë të risiguruesit në RBNS	700	-	-	700
Gjithsej detyrimet financiare	23,093	8	17	23,118
Hapësira e maturitetit	(383)	(8)	(17)	(407)

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

4 MENAXHIMI I RISKUT (VAZHDIM)

Risku kreditor

Risku kreditor është risku i humbjes financiare të Byrosë nëse një klient apo palë tjetër e instrumenteve financiare dështon në përmbushjen e obligimeve kontraktuale, dhe del kryesisht në të arkëtueshmet e Byrosë nga Byroja e Shqipërisë dhe Maqedonisë dhe parasë dhe ekuivalentet e parasë.

Byroja është e ekspozuar ndaj riskut kreditor për pagesat e bëra të siguruesve bazuar në marrëveshjen me Byrotë në Shqipërisë dhe Maqedoni, sipas së cilës Byroja regjistron të arkëtueshmet nga Byroja përkatëse. Byroja ka politika që kufizojnë sasinë e ekspozimit kreditor ndaj ndonjë palë të kundërt. Ekspozimi maksimal i Byrosë ndaj riskut kreditor është përfaqësuar nga shuma bartëse e çdo pasurie financiar në pasqyrën e pozicionit.

	2023	2022
<i>Klasifikimet e pasurive financiare - vlerat bartëse</i>		
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	3,581	3,451
Të arkëtueshmet	<u>2,009</u>	<u>2,967</u>
Gjithsej	<u>5,590</u>	<u>6,418</u>

Risku kreditor për paranë dhe ekuivalentet e parasë konsiderohet i ulët, pasi që palët janë banka me reputacion.

Risku i normës së interesit

Risku i normës së interesit është i përbërë nga risku që vlera e një instrumenti financiar do të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe rrezikut që maturimi i pasurive që bartin interes të ndryshojë nga maturimi i detyrimeve të përdorura që bartin interes për të financuar këto pasuri. Gjatësia e kohës për të cilën norma e interesit është fikse në një instrument financiar, pra tregon deri në çfarë mase kjo është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Të ardhurat e Byrosë dhe rrjedha e parasë operative janë në thelb të pavarur nga ndryshimet në normat e interesit të tregut.

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 të gjitha pasuritë dhe detyrimet financiare nuk bartin interes.

Risku nga kursi i këmbimit

Byroja nuk është e ekspozuar ndaj riksut nga kursi i këmbimit meqenëse të gjitha transaksionet e saj janë kryer në valutën vendore.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënime mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

5 VLERËSIMI I VLERËS SË DREJTË

Vlera e drejtë paraqet shumën e cila do të pranohej nëse shitet një pasuri ose shuma që paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt në mes të pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Vlerat e drejta janë bazuar në supozimet menaxheriale sipas llojit të pasurive dhe detyrimit.

Instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë

Pasuritë financiare të matura sipas vlerës së drejtë në Pasqyrën e pozicionit financiar janë paraqitur në përputhje me hierarkinë e vlerës së drejtë. Kjo hierarki grupon pasuritë dhe detyrimet financiare në tri nivele që janë në bazë të një rëndësie nga të dhënat hyrëse të përdorura gjatë matjes së vlerës së drejtë të pasurive financiare:

Niveli 1: çmimet e kuotuar (jo të rregulluara) në tregjet aktive për pasuritë dhe detyrimet identike;

Niveli 2: të dhënat tjera hyrëse, përveç çmimeve të kuotuar, të përfshira në Nivelin 1 të cilat janë në dispozicion për vëzhgimin e pasurive ose detyrimeve, direkt (d.m.th. si çmimet), ose në mënyrë të tërthortë (d.m.th. të bëra nga çmimet) dhe

Niveli 3: të dhënat hyrëse mbi pasuritë ose detyrimet që nuk janë të bazuara në të dhënat e disponueshme për vëzhgimin e tregut.

Deri në datën e raportimit, Byroja nuk ka instrumente financiare të matura me vlerën e drejtë.

Instrumentet financiare që nuk janë prezantuar në vlerë të drejtë

Tabela në vijim përmbledh shumat bartëse dhe vlerat e drejta për ato pasuri dhe detyrime financiare që nuk janë paraqitur në Pasqyrën e pozicionit financiar në vlerën e tyre të drejtë (mijë euro).

	Shënime	Vlera bartëse	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2023			
Pasuritë financiare			
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	11	3,581	3,581
Të arkëtueshmet	12	2,009	2,009
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	17	18,628	18,628
		24,218	24,218
Detyrimet financiare të tjera			
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	18	18,628	18,628
Detyrimet e qirasë		-	-
Detyrime të tjera	20	5,041	5,041
Të pagueshmet tek kompanitë e sigurimeve për tepricat e grumbulluara	20	-	-
Të pagueshme ndaj kompanive të sigurimit (Risigurim)		700	700
		24,369	24,369
	Shënime	Vlera bartëse	Vlera e drejtë
31 dhjetor 2022			
Pasuritë financiare			
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	11	3,451	3,451
Të arkëtueshmet	12	2,967	2,967
Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit për rezerva teknike	17	16,295	16,295
		22,713	22,713
Detyrimet financiare			
Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve	18	16,295	16,295
Detyrimet e qirasë		33	33
Detyrimet të tjera	20	5,041	5,041
Të pagueshmet tek kompanitë e sigurimeve për tepricat e grumbulluara	20	1,049	1,049
Të pagueshme ndaj kompanive të sigurimit (Risigurimi)		700	700
		23,118	23,118

Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet barten në koston e amortizimit, minus provizionet për zhvlerësim. Vlera e tyre e drejtë i përgjigjet vlerës së tyre bartëse.

Pasuritë tjera financiare

Vlera e drejtë e pasurive monetare që përfshinë paranë dhe ekuivalentet e parasë konsiderohet t'i afrohet vlerës së tyre bartëse për shkak të maturitetit të tyre prej më pak se 3 muaj.

Detyrimet tjera

Vlera bartëse e detyrimeve tjera i afrohet vlerës së tyre bartëse për shkak të maturitetit të tyre prej më pak se 3 muaj.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

6 TË HYRAT NGA PRIMET E SIGURIMEVE

Të hyrat nga primet e sigurimit, të cilat për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023 arrijnë në 10,911 mijë euro (2022: 9,959 mijë euro) kanë të bëjnë me sigurimin e detyrueshëm të automjeteve nga përgjegjësia ndaj palëve të treta në kufirin e territorit të Kosovës për drejtuesit e automjeteve të regjistruara të huaja që nuk posedojnë të sigurimit të tillë. Byroja është e autorizuar të mbledhë të hyra të tilla në emër të të gjitha kompanive të sigurimit të licencuara nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës ("BQK") për shitjen e sigurimit të policave kufitare brenda territorit të Kosovës. Në bazë të vendimit të Bankës Qendrore të Kosovës të datës 18 korrik 2015, primet e sigurimit kufitar janë ulur dhe tarifat e reja janë të vlefshme nga 01 korrik 2015.

Në pajtim me ligjin për përgjegjësi të sigurimit të detyrueshëm të auto përgjegjesisë dhe vendimeve të Këshillit Administrativ, të ardhurat nga primi i sigurimit alokohen si vijon:

- Kontributi për fondin e kartonit të gjelbër në normën 20% gjatë vitit 2012
- Kontributi në dëmet e fondit të kompensimit dhe BKS-së
- Kontributi për shpenzimet administrative të BKS-së
- dhe balanca e mbetur shpërndahet tek kompanitë e sigurimit

7 PRIMET E CEDUARA TEK RISIGURUESIT

Primi i ceduar risiguruesve për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 është në shumën totale përkatësisht 317 mijë euro dhe 201 mijë euro.

Në datën 28 dhjetor 2022, Byroja ka lidhur një marrëveshje risigurimi me SIA Mai Reinsurance Brokers për risigurimin e tejkalimit të humbjeve për përgjegjësinë vendase për palët e treta. Kjo marrëveshje mbulon fondin e kompensimit për shoferët e pasiguarur dhe politikat e përgjegjesisë motorike për palët e treta në kufi dhe transit.

8 TË HYRAT TJERA

	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Të ardhura nga kompanitë e sigurimit për shpenzime operative dhe administrative	4,374	5,389
Të ardhura nga kompanitë e sigurimit për kontributet shtesë	3,654	4,575
Të ardhura nga organizata të shërbimeve të dëmeve	1,925	1,525
Të ardhura nga trajnimet	31	152
Të ardhura për pjesën e risiguruesit në RBNS	-	700
Deficiti për vitin	999	164
Të ardhurat nga shitja e asetëve (Shënimi 13)	-	55
Gjithsej	10,983	12,560

Të ardhurat nga kompanitë e sigurimeve për kontributet shtesë

Gjatë vitit 2016, Byroja ka nisur zbatimin e kërkesave për financimin e Fondit të Kompensimit sipas nenit 32 pika 2 të ligjit nr. 04/L-018 si dhe nenin 4 të Rregullores për Fondin e Kompensimit të Byrosë Kosovare të Sigurimeve. Në bazë të ligjit, kërkohet që çdo i siguruar në fillim të tremujorit të tretë të depozitojë në llogarinë e Fondit të Kompensimit shumën e përcaktuar me rregullore. Shuma totale e njohur për vitin e përfunduar 2023 është 3,654 mijë euro (2022: 4,575 mijë euro).

Të ardhurat nga organizatat e shërbimit të dëmeve

Të ardhurat nga organizatat e shërbimit të dëmeve përfaqësojnë të ardhura nga Byroja nga palë të tjera në Shqipëri, Maqedoni, Serbi dhe Mal të Zi.

Të ardhura kompanitë e sigurimit për shpenzimet operative dhe administrative

Të hyrat nga kompanitë e sigurimit për shpenzime operative dhe administrative përfaqësojnë të hyra për mbulimin e shpenzimeve operative dhe administrative të BIK-ut. Të ardhurat për mbulimin e shpenzimeve operative dhe administrative më 31 dhjetor 2023 janë 4,374 mijë euro (2022: 5,389 mijë euro).

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

9 KOSTOT E PËRVETËSIMIT

	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Primet për kompanitë e sigurimit	10,890	9,972
Shpenzimet me KS - Pjesa e Risiguruesit	-	700
Shpenzimet e personelit	903	827
Primet e rimbursuara tek kompanitë e sigurimit	19	18
Shpenzimet e printimit	14	35
Shpenzimet e qirasë	10	10
Teprica e vitit	-	-
Gjithsej	11,836	11,562

10 SHPENZIMET ADMINISTRATIVE

	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Shpenzimet e personelit	799	599
Lejimet për zhvlerësim (Shënimi 12)	720	-
Të arkëtueshmet e fshira	43	-
Shpenzimet e zhvlerësimit dhe amortizimit (Shënimet 13,14,15)	102	83
Karburant dhe elektricitet	90	91
Mirëmbajtje	186	120
Furnizuesit e zyrës dhe shërbimet	142	100
Udhëtim dhe transport	71	55
Shpenzimet për garanci bankare	43	43
Shpenzimet e TI	100	97
Tarifat e bankës	30	26
Telefoni dhe Interneti	35	26
Shpenzimet e marketingut	62	31
Shpenzimet e trajnimit	40	21
Shpenzimet e përfaqësimit	34	20
Shpenzimet e interesit	33	3
Shpenzimet e projektit	291	98
Shpenzimet e likuidimit të kompanive	-	30
Shpenzimet e work shop-eve dhe konferencave	155	38
Shpenzimet e sigurimit	8	-
Shpenzimet e auditimit	20	-
Shpenzimet e licencës	2	-
Shpenzime tjera	20	10
Gjithsej	3,026	1,491

Lejimet e zhvlerësimit në shumë prej 720 mijë euro ka të bëjë me zhvlerësimin e të arkëtueshmeve nga Ministria e Financave për mbulimin e pagesave të primeve të viteve të kaluara. Bazuar në vendimin e menaxhmentit, shuma e detyrimit është zhvlerësuar 100% në vitin 2023 (shih gjithashtu shënimin 12).

Të arkëtueshmet e fshira përbëhen nga të arkëtueshmet e vjetra nga kompanitë e sigurimit të cilat me vendim të menaxhmentit janë fshirë në vlerë prej 43 mijë euro.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

11 PARAJA DHE EKVIVALENTËT E PARASË

	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Paraja në bankë	183	352
Paraja e gatshme	548	249
Paraja dhe ekuivalentët e parasë për qëllim të pasqyrës së rrjedhës së parasë	731	601
Mjetet e bllokuara për garancinë	2,850	2,850
Gjithsej	3,581	3,451

Paraja e kufizuar në vlerë prej 1,500 mijë euro përfaqëson paratë e transferuara në llogarinë e ruajtjes në lidhje me memorandumun e nënshkruar ndërmjet Byrosë dhe Shoqatës së Siguruesve Serbë.

Gjithashtu, gjatë vitit 2021, KIB nënshkroi memorandum mirëkuptimi me Byronë Kombëtare të Sigurimeve të Republikës së Malit të Zi për njohjen e certifikatave TPL. Ky veprim kërkonte depozitimun e garancisë në para të gatshme në vlerë prej 1,350 mijë euro më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

12 TË ARKËTUESHMET

	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Të arkëtueshme nga kompanitë e sigurimit	1,378	1,769
Të arkëtueshme nga CSO - Shqipëria	406	393
Të arkëtueshme nga CSO -Maqedonia	19	-
Të arkëtueshme nga CSO -Serbia	7	1
Të arkëtueshme nga CSO - Mali i Zi	3	1
Të arkëtueshme nga Ministria e Financave	720	720
Minus: Provizionit nga dëmtimet e llogarive tjera të arkëtueshme – Shqipëria (Shih shënimi 10).	(720)	-
	1,813	2,884
Të arkëtueshme të tjera	305	192
Minus: Provizionit nga dëmtimet e llogarive tjera të arkëtueshme	(109)	(109)
Të arkëtueshme tjera, neto	196	83
Totali i të arkëtueshmeve neto më 31 dhjetor	2,009	2,967

Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit përfshijnë shumat e detyrimeve nga kompanitë e sigurimit për fondin e kompensimit.

Më 31 dhjetor 2023 Byroja njohu provizion për zhvlerësim mbi të arkëtueshmet nga Ministria e Financave në vlerë prej 720 mijë euro, bazuar në vendimin e marrë nga organet e Byrosë si rezultat i mos arkëtueshmërisë së këtyre të arkëtueshmeve (shih gjithashtu Shënimin 10). Gjatë vitit 2023, Menaxhmenti i Byrosë ka ndërmarrë veprime duke ngritur çështje gjyqësore për shumat e paarkëtueshme nga Ministria e Financave dhe rasti është në vazhdim deri në datën e përgatitjes së këtyre pasqyrave financiare.

Të arkëtueshmet e tjera më 31 dhjetor 2023 përbëhen nga para të gatshme të vjedhura nga pika e shitjes së Byrosë në vlerë prej 109 mijë euro (2022: e njëjta) dhe të arkëtueshmet e tjera në vlerë prej 154 mijë euro përfaqësojnë deficit për vitin e ndodhur i cili është i arkëtueshëm nga kompanitë e sigurimit.

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

13 PRONA, OBJEKTET DHE PAJISJET TJERA

	Pajisjet (në 000 Euro)	Mobilet (në 000 Euro)	Automjetet (në 000 Euro)	Përmirësimet në objektet me qira (në 000 Euro)	Gjithsej (në 000 Euro)
Kosto historike					
1 janar 2022	267	61	277	107	712
Shtesat gjatë vitit	51	-	146	36	233
Heqjet	-	-	(235)	-	(235)
31 dhjetor 2022	318	61	188	143	710
Shtesat gjatë vitit	61	-	-	-	61
Asgjësimet	-	-	-	-	-
31 dhjetor 2023	379	61	188	143	771
Zhvlerësimi i akumuluar					
1 janar 2022	255	28	268	79	631
Zhvlerësimi i vitit	9	6	24	5	44
Heqjet	-	-	(228)	-	(228)
31 dhjetor 2022	264	34	64	84	447
Zhvlerësimi i vitit	21	6	32	4	63
Asgjësimet	-	-	-	-	-
31 dhjetor 2023	285	40	96	88	509
Vlera neto					
31 dhjetor 2023	94	21	92	55	262
31 dhjetor 2022	53	28	124	59	263

Prona, objektet dhe pajisjet e lëna peng

Byroja nuk ka pronë të lënë peng më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 dhe të gjitha pasuritë janë përdorur për aktivitetet operuese të Byrosë.

Shitja e pronave, objekteve dhe pajisjeve gjatë vitit 2022

Gjatë vitit 2022 dhe në bazë të vendimit të Këshillit Administrativ, Byroja ka shitur asetet për 62 mijë euro, vlera kontabël e të cilave ishte 7 mijë euro (vlera e koston 235 mijë euro dhe zhvlerësimi i akumuluar prej 228 mijë euro). Byroja ka njohur fitimin nga shitja e pasurisë në shumën prej 55 mijë euro dhe është njohur si të ardhura të tjera. (Shënimi 8).

Byroja Kosovare e Sigurimit
 Shënimet mbi pasqyrat financiare
 Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

14 PASURITË E MARRA ME QIRA

Pasuritë me të drejtë përdorimi dhe detyrimet e qirasë

Byroja jep me qira selinë qendrore dhe disa qira të ndryshme afatshkurtra. Kontratat e qirasë zakonisht bëhen për periudha fikse nga 1 vit në 5 vjet, por mund të kenë mundësinë e zgjatjes siç përshkruhet më poshtë:

14.1 Pasuria me të drejtë përdorimi

	<i>Gjithsej</i> (në 000 Euro)
Kostoja	
Më 1 janar 2022	265
Shtesat gjatë vitit	-
Shlyerjet	265
Më 31 dhjetor 2022	-
Shtesat gjatë vitit	265
Më 31 dhjetor 2023	265
Zhvlerësimi i akumuluar:	
Më 1 janar 2022	200
Shpenzimi për vitin	32
Më 31 dhjetor 2022	232
Shpenzimi për vitin	33
Shlyerjet	-
Më 31 dhjetor 2023	265
Vlera neto në libra:	
Më 31 dhjetor 2022	33
Më 31 dhjetor 2023	-

14.2 Detyrimi i qirasë

	<u>Më 31 dhjetor 2023</u> (në 000 Euro)	<u>Më 31 dhjetor 2022</u> (në 000 Euro)
Më 1 janar	33	65
Shtoni: Detyrimet e reja të kontratës		-
(- minus) pagesat e qirasë	(34)	(35)
Shtoni: Interesi në detyrimet e qirasë	1	3
Më 31 dhjetor	-	33

Pas datës së raportimit, më 01 shkurt Byroja nënshkroi kontratën e re për dhënie me qira të hapësirave të zyrave për maturim 11 muaj.

Byroja Kosovare e Sigurimit
 Shënimet mbi pasqyrat financiare
 Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

15 PASURITË E PAPERKSHME

Kosto	Softuer dhe Licenca (në 000 Euro)	Gjithsej (në 000 Euro)
1 janar 2022	167	167
Shtesat gjatë vitit	7	7
31 dhjetor 2022	174	174
Shtesat gjatë vitit	-	-
31 dhjetor 2023	174	174
Amortizimi i akumuluar		
1 janar 2022	140	140
Amortizimi i vitit	7	7
31 dhjetor 2022	147	147
Amortizimi i vitit	7	7
31 dhjetor 2023	154	154
Vlera neto		
31 dhjetor 2023	20	20
31 dhjetor 2022	27	27

Byroja Kosovare e Sigurimit
 Shënimet mbi pasqyrat financiare
 Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

16 TË ARKËTUESHMET NGA KOMPANITË E SIGURIMIT PËR REZERVAT TEKNIKE

	31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Fondi i Kompenzimit	9,526	8,752
Sigurimi kufitar	9,102	7,543
Gjithsej	18,628	16,295

Të arkëtueshmet nga kompanitë e sigurimit përfshijnë shumat nga kompanitë e sigurimeve për dëmet e vlerësuara në të ardhmen (RBNS dhe IBNR). Për këto të arkëtueshme nuk ka orar të ri pagese të rënë dakord ndërmjet Byrosë dhe kompanive të sigurimit. Menaxhmenti është i sigurt në mënyrë të arsyeshme që shumat e tilla do të mbulohen plotësisht në të ardhmen. Prandaj nuk është njohur ndonjë lejim për këto të arkëtueshme në pasqyrat financiare.

17 DETYRIMET E SIGURIMIT PËR HUMBJE DHE SHPENZIMET E RREGULLIMIT TË HUMBJEVE

	Më 31 dhjetor 2023 (në 000 Euro)	Më 31 dhjetor 2022 (në 000 Euro)
Detyrimet bruto të sigurimit për humbje dhe shpenzime të përmirësimit të humbjeve 1 janar	16,295	14,225
Humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve të ndodhura gjatë vitit	8,917	11,291
Humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve të paguara gjatë vitit	(6,584)	(9,221)
Gjithsej	18,628	16,295

Byroja Kosovare e Sigurimit
Shënimet mbi pasqyrat financiare
Për vitin që ka përfunduar më 31 dhjetor 2023

18 REZERVAT E PRIMIT TË PAFITUAR

Ndryshimi në primin e pafituar është si në vijim:

	Më 31 dhjetor 2023	Më 31 dhjetor 2022
	(në 000 Euro)	(në 000 Euro)
Primet e pafituara më 1 janar	617	574
Primi sigurimit kufitar i pafituar më 31 dhjetor	(747)	(617)
Neto ndryshimi	(131)	(43)

19 DETYRIME TË TJERA

	Më 31 dhjetor 2023	Më 31 dhjetor 2022
	(në 000 Euro)	(në 000 Euro)
Të pagueshmet ndaj kompanive të sigurimit	2,938	3,825
Të pagueshmet ndaj kompanive të sigurimit: Depozitat në Bankë – EMOU Serbia dhe Mali i Zi	2,850	2,850
Detyrimet ndaj Ministrisë së Financave	-	24
Shërbimet e sigurimit	-	-
Të pagueshmet e tjera ndaj kompanive të sigurimit	109	109
Minus: Provizioni për të pagueshmet e tjera (shënimi 12)	(109)	(109)
Detyrime të tjera	36	91
Gjithsej	5,824	6,790

Të pagueshmet e tjera ndaj shoqërive të sigurimit, më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 në vlerën 109 mijë euro, përfaqësojnë para të gatshme të vjedhura nga pika e shitjes dhe zyra qendrore e Byrosë gjatë viteve të mëparshme.

20 KONTINGJENCAT DHE ZOTIMET

Çështje gjyqësore

Byroja është e përfshirë në pretendime të ndryshme që lidhen me biznesin e saj të sigurimit. Më 31 dhjetor, 2023, ka shumë raste në procese gjyqësore për të cilat çështjet dhe prindërit në kundërshtimin më të mirë të menaxhimit dhe këshilltarit ligjor, Byroja ka njohur provizionin e pretendimeve të pazgjdhura - Të raportuara por të pazgjdhura (RBNS). Më 31 dhjetor 2023, procedimet gjyqësore të vendosura ndaj Byrosë nga shoqëria e sigurimit, punonjësit dhe ish-punonjësit kapin vlerën totale prej 2,488 mijë euro. Sipas menaxhmentit dhe këshilltarit të tyre ligjor, rezultati përfundimtar i çështjeve deri në datën e raportimit nuk mund të përcaktohet me një siguri të mjaftueshme.

Detyrimet e talimit

Që nga viti 2012 librat dhe të dhënat tatimore të Byrosë nuk janë inspektuar nga autoritetet tatimore vendore. Byroja ka ndjekur të gjitha rregullat dhe rregulloret tatimore në llogaritjen e detyrimeve tatimore, megjithatë, interpretimet tatimore sipas autoriteteve tatimore mund të ndryshojnë nga ato të përdorura nga Byroja. Menaxhmenti vlerëson rregullisht potencialin e pretendimeve tatimore dhe konsideron se probabiliteti që ato të ndodhin dhe të kërkojnë shlyerje me shpenzimet e Byrosë është i largët.

Zotimet kapitale

Nuk ka zotime të rëndësishme kapitale më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 që nuk janë njohur (në qoftë se ka) në pasqyrat financiare.

21 TRANSAKSIONET ME PALËT E NDËRLIDHURA

Transaksionet me palët e ndërlidhura

Byroja ka transaksione të palëve të lidhura me të gjitha shoqëritë e sigurimit në rrjedhën normale të aktiviteteve të biznesit. Të gjitha këto transaksione janë kryer me terma dhe kushte tregtare dhe me çmime tregu. Tabela e mëposhtme jep vëllimin dhe bilancet nga transaksionet e palëve të lidhura deri dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 dhe 2022:

31 dhjetor 2023

	Pasuritë	Detyrimet	Të hyrat	Shpenzimet
Menaxhmenti i lartë	-	-	-	119
Shpenzimet	-	-	-	-
Llogaria rrjedhëse	51	-	-	-
Gjithsej	51	-	-	119

31 dhjetor 2022

	Pasuritë	Detyrimet	Të hyrat	Shpenzimet
Menaxhmenti i lartë	-	-	-	89
Shpenzimet	-	-	-	34
Llogaria rrjedhëse	42	-	-	-
Gjithsej	42	-	-	123

22 NGJARJET PAS DATËS RAPORTUESE

Pas datës së raportimit, nuk ka rregullime të tjera që reflektojnë pasqyrat financiare ose ngjarje të tjera të rëndësishme që janë materiale për t'u shpalosur në këto pasqyra financiare.